

Varkenshouderij Huisman te Finsterwolde

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

17 april 2007 / rapportnummer 1873-17



commissie voor de milieueffectrapportage

Burgemeester en wethouders
Gemeente Reiderland
Postbus 3
9886 ZG BEERTA

uw kenmerk
GZ/WM/2006-2843

uw brief
30 januari 2007

ons kenmerk
1873-18/Hs/eh

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER
Varkenshouderij Huisman te Finsterwol-
de

doorkiesnummer
(030) 234 76 39

Utrecht,
17 april 2007

Geacht college,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Varkenshouderij Huisman te Finsterwolde.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

ir. N.G. Ketting
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Varkenshouderij Huisman te Finsterwolde

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Varkenshouderij Huisman te Finsterwolde

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over Varkenshouderij Huisman te Finsterwolde,

uitgebracht aan het College van burgemeester en wethouders van Gemeente Reiderland door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

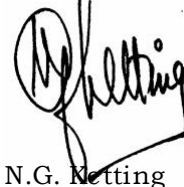
Varkenshouderij Huisman te Finsterwolde,

de secretaris



ing. H.J.M. Hendriks

de voorzitter



ir. N.G. Ketting

Utrecht, 17 april 2007

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER.....	1
3. ACHTERGRONDEN.....	2
3.1 Probleemstelling en doel	2
3.2 Wettelijk kader en beleidskader.....	2
3.3 Te nemen besluiten.....	2
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	3
4.1 Algemeen	3
4.2 Referentiesituatie	3
Alternatieven.....	4
4.3 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)	4
5. MILIEUASPECTEN.....	5
5.1 Algemene opmerkingen.....	5
5.2 Ammoniak	5
5.3 Geurhinder	6
5.4 Luchtkwaliteit.....	6
5.4.1 Fijn stof.....	6
5.5 Overige aspecten	7
5.5.1 Geluid en verkeer	7
5.5.2 Energie.....	7
5.5.3 Veiligheid	7
5.5.4 Calamiteiten	7
5.5.5 Water.....	8
5.5.6 Natuur	8
5.5.7 Landschap en Cultuurhistorie.....	9
6. VORM EN PRESENTATIE	9
7. OVERIGE PUNTEN	10

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 30 januari 2007 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in “Het Streekblad” d.d. 7 februari 2007
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De heer E. Huisman is voornemens een vleesvarkensbedrijf op te richten aan de Carel Coenraadpolder 1 te Finsterwolde. In de nieuwe situatie zullen nieuwe stallen worden gerealiseerd voor 9.000 vleesvarkens.

Hiervoor wordt bij het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Reiderland een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

Bij brief van 30 januari 2007¹ heeft bevoegd gezag de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het Milieueffectrapport (MER). De m.e.r.-procedure ging van start met de openbare kennisgeving van de Startnotitie in "Het Streekblad" op 7 februari 2007².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen. De Commissie is op 9 maart 2007 op locatiebezoek geweest.

Er is bij het bevoegd gezag een zestal inspraakreacties binnengekomen. Deze reacties heeft de Commissie, voor zover van toepassing op het MER, betrokken bij haar advies. Een overzicht van de ingediende zienswijzen is opgenomen in bijlage 4 van dit advies.

2. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- de toekomstige ammoniakemissie en -depositie van het bedrijf en de gevolgen daarvan;
- de individuele bijdrage van het bedrijf aan de toekomstige geurhinder.
- de verandering in stofemissie en het effect ervan op de stofconcentratie in de omgeving.

Om deze hoofdpunten goed te kunnen beoordelen is van belang dat het MER bevat:

- een zelfstandig leesbare samenvatting, die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming;
- voldoende onderbouwend kaartmateriaal, voorzien van een duidelijke schaal en legenda. Op het kaartmateriaal zijn in ieder geval kwetsbare na-

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

tuurgebieden en geurgevoelige objecten aangegeven. Geef ook helder de afstanden van de gebieden en objecten tot het bedrijf aan;

- een heldere vergelijking van de gepresenteerde alternatieven volgens dezelfde methodiek en met hetzelfde detailniveau.

3. ACHTERGRONDEN

3.1 Probleemstelling en doel

De aanleiding en motivatie voor het voornemen staan beschreven in hoofdstuk 2 van de Startnotitie. Deze kunnen overgenomen worden in het MER.

3.2 Wettelijk kader en beleidskader

De startnotitie geeft al de nodige informatie over het wettelijk kader en het beleidskader. In het MER moet dit wettelijk kader en het beleidskader worden uitgewerkt voor de randvoorwaarden die wetgeving en beleid stellen aan het voornemen.

Hierbij dient -ook gelet op het feit dat niet duidelijk is op welk moment de vergunningaanvraag zal worden ingediend- uitdrukkelijk rekening te worden gehouden met:

- de voorziene veranderingen in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) en de bij de Wav behorende regelingen (zoals de algemene maatregel van bestuur met betrekking tot ammoniakemissie huisvesting veehouderij ('Besluit huisvesting');
- De geuremissie op basis van de Wet geurhinder en veehouderij middels het verspreidingsmodel V-Stacks;
- de 'IPPC'-omgevingstoets⁴;
- Ga ook in op de BREF⁵ voor intensieve veehouderijen.

Geef in het MER niet alleen een overzicht van voor de uitwerking van het voornemen relevante wet- en regelgeving, maar geef ook de consequenties ervan voor de voorgenomen activiteit.

3.3 Te nemen besluiten

Het MER wordt opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over de aangevraagde Wm-vergunning.

Ten einde tot daadwerkelijke oprichting en exploitatie over te gaan, is mogelijk een ontheffing noodzakelijk op grond van de Flora- en faunawet (zie paragraaf 5.5.6 van dit advies).

In het MER dient te worden beschreven of dit het geval is. Indien er sprake kan zijn van effecten op Natura 2000-gebieden is ook een Natuurbeschermingswetvergunning benodigd (zie paragraaf 5.5.6 van dit advies).

⁴ Dit volgt uit de van toepassing zijnde IPPC-richtlijn. IPPC is de afkorting van Integrated Prevention Pollution and Control. Het van toepassing zijn van deze richtlijn betekent dat emissies naar bodem, water en lucht moeten worden voorkomen en, wanneer dit niet mogelijk is, zoveel mogelijk worden beperkt.

⁵ Deze BREF (Best available technology reference document) is gebaseerd op de IPPC-richtlijn.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

In de Startnotitie wordt in hoofdstuk 4 een beschrijving gegeven van het voornemen.

De voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten in het MER worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu.

Een situatieschets van het plangebied en een breder studiegebied, waarin bebouwing en ecologisch gevoelige gebieden opgenomen zijn, moet onderdeel vormen van de beschrijving.

4.1 Algemeen

De Commissie vraagt om in het MER een eenduidige beschrijving van de activiteit op te nemen:

- beschrijf het aantal te realiseren dierplaatsen in relatie tot het aantal te houden dieren;
- beschrijf de uitvoering van de inrichting voor de vleesvarkens inclusief beschikbare oppervlaktes en leefoppervlaktenormen⁶ rekening houdend met de vigerende welzijnswetgeving en het gekozen voersysteem;
- geef de plaatsing en hoogte van de emissiepunten aan en in geval van de toepassing van luchtwassers ook de dimensionering van het luchtwassersysteem, in relatie tot de voorgenomen omvang van het bedrijf. Geef de milieuvoor- en -nadelen van het toe te passen systeem;
- maak gebruik van een duidelijke tekening van de stallen, inrichting en installaties, voorzien van relevante maatvoeringen, details en legenda. In de plattegronden van de stallen moeten de geïmplementeerde codes uit de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) aangegeven worden;
- geef in de MER duidelijk aan hoeveel bijproducten en welke soort bijproducten worden opgeslagen binnen de inrichting, alsmede de hiervoor beschikbare opslagcapaciteit. Bepaal tevens de jaarlijkse doorzet van deze producten.

Ter ondersteuning van de helderheid van de procedure dient in het MER een overzicht opgenomen te worden van de beoogde fasering en planning.

4.2 Referentiesituatie

Voor dit initiatief is de beschrijving van de referentiesituatie eenvoudig, aangezien in het geval er geen milieuvergunning verleend zal worden de situatie blijft zoals deze nu is. De referentiesituatie voor dit initiatief is een bedrijfslocatie met daarop een akkerbouwschuur met geen noemenswaardige emissie van geur, stof en ammoniak.

⁶ Hierbij dient rekening te worden gehouden met het Varkensbesluit.

Alternatieven

De startnotitie beschrijft in paragraaf 4.2 het voorkeursalternatief. Een toegevoegde waarde van een MER is gelegen in het geven van inzicht in de milieucolleges van het voorkeursalternatief ten opzichte van een Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) en een referentiesituatie en eventueel andere alternatieven.

Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Bij de vergelijking moeten de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken. Uit deze vergelijking kunnen eventueel nog extra te nemen maatregelen worden afgeleid. Alle alternatieven dienen te voldoen aan de eisen van de IPPC-richtlijn. De belangrijkste eis uit deze richtlijn en de Wet milieubeheer is dat de best beschikbare technieken (BBT)⁷ worden toegepast. Hierbij dienen alle BBT-maatregelen uit de van toepassing zijnde BBT-documenten conform de Regeling aanwijzing BBT-documenten te worden beschouwd. Per alternatief dient aangegeven te worden welke overwegingen aan de keuze ten grondslag liggen, zoals milieuoverwegingen, overwegingen omtrent bedrijfsvoering en technische realiseerbaarheid.

Geef van de verschillende alternatieven kwantitatief het effect aan op ammoniak, geur en fijn stof.

Hoewel geen verplicht onderdeel voor het MER, adviseert de Commissie inzicht te geven in de investerings- en exploitatiekosten van de verschillende alternatieven.

4.3 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Werk in het MER het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) uit. Het MMA moet uitgaan van de technisch gezien maximaal haalbare mogelijkheden en technieken ter bescherming en/of verbetering van het milieu, ongeacht de erkenning van deze inzichten in de huidige beoordelingskaders. Ook moet het MMA realistisch zijn en binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen. Bij de ontwikkeling van het MMA adviseert de Commissie om primair aandacht te besteden aan maximale reductie van de uitstoot van ammoniak, van geur en van stof, door:

- toepassing van een combinatieluchtwasser waarin een combinatie van ammoniak, geur en fijn stof met een hoog rendement kunnen worden verwijderd;
 - zodanige plaatsing van emissiepunten, zowel in het verticale als in het horizontale vlak, dat de geurhinder zo laag mogelijk is;
 - een emissiearm huisvestingssysteem in combinatie met een luchtwasser.
- Betrek in de uitwerking van het MMA ook het aspect dierenwelzijn.

De Commissie adviseert om het MMA duidelijk te omschrijven en keuzes die hebben geleid tot het MMA in het MER te onderbouwen.

⁷ Op basis van de Engelse term wordt ook wel gesproken van het BAT-vereiste ('best available techniques'). Dit begrip is opgenomen in Wm artikel 8.11 lid 3. Bij de bepaling van BBT voor inrichtingen, bij het verlenen van vergunningen, dient het bevoegd gezag gebruik te maken van het afwegingskader uit het Inrichtingen en vergunningenbesluit (Ivb), artikel 5a.1 (Stb. 2005, 527).

5. MILIEUASPECTEN

5.1 Algemene opmerkingen

Bij de beschrijving van milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bepaal de ernst van de gevolgen voor het milieu in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigerende en compenserende maatregelen⁸;
- per milieugevolg moet worden beschreven of deze onomkeerbaar is;
- expliciet moet aandacht worden besteed aan cumulatie van effecten op met name kwetsbare natuur⁹;
- gevolgen kunnen zowel negatief als positief van aard zijn.

5.2 Ammoniak

In het MER moet aangegeven worden waar de voor verzuring gevoelige gebieden liggen¹⁰, wat de afstand tot het bedrijf is, of hier sprake is van nadelige gevolgen van het voornemen en in het bijzonder of er sprake kan zijn van significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden¹¹. Ga daarbij in het bijzonder in op het Natura 2000-gebied de Dollard.

Beschrijf in het MER:

- de te verwachten achtergronddepositie van de omliggende natuurgebieden volgens de autonome ontwikkeling. Gebruik voor de bepaling van de achtergronddepositie de gegevens van het RIVM en, indien beschikbaar, de gegevens van de provincie Groningen;
- de toekomstige ammoniakemissie van het bedrijf bij de verschillende alternatieven;
- de door het bedrijf veroorzaakte ammoniakdepositie op de natuurgebieden bij uitvoering van de alternatieven. Geef specifiek voor de kwetsbare en zeer kwetsbare gebieden uit de Wav aan welke depositie te verwachten is, via de Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij (Uav) uit de Interimwet ammoniak en veehouderij. Indien blijkt dat er sprake is van een significante verzurende werking van het initiatief op kwetsbare gebieden, voer dan aanvullend een ammoniakdepositie-onderzoek uit via een verspreidingsmodel;
- de instandhoudingsdoelstellingen en kritische depositiewaarden voor de beoogde natuurdoeltypen in de natuurgebieden.

⁸ Bij mitigeren kan gedacht worden aan het verminderen van landschappelijke effecten door het landschappelijk inpassen van een bedrijf, of het verminderen van geluidsemissie door in pandig laden en lossen. Een voorbeeld van compensatie is het aanvullen van verloren natuur met nieuw aan te leggen natuur.

⁹ Het gaat hierbij met name om de achtergronddepositie van ammoniak.

¹⁰ Hieronder verstaan we de zeer kwetsbare gebieden uit de Wav, als ook de kwetsbare gebieden. Dit laatste is nodig omdat vereisten hieromtrent uit de IPPC-richtlijn niet geheel in de Wav zijn geïmplementeerd.

¹¹ Mocht op grond van objectieve gegevens niet uit te sluiten zijn dat significante gevolgen op de Natura 2000-gebieden mogelijk zijn, dan is ook een passende beoordeling nodig op grond van de Natuurbeschermingswetgeving. Dit dient dan afgezet te worden tegen de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied. Let hierbij op dat ook een geringe toename van de ammoniakdepositie van 0,6 mol zuur/ha/jaar een significant gevolg kan betekenen (zie de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 20 september 2006, zaaknr. 200509110/1, LJN AY8489).

5.3 Geurhinder

Beschrijf in het MER:

- de geurbelasting van de gevoelige objecten in odour units. Doe dit volgens de in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) aangegeven rekenmethode. Getoetst dient te worden op basis van artikel 3 Wgv. Indien de betreffende gemeente bij gemeentelijk verordening volgens artikel 6 Wgv andere waarden heeft vastgesteld, dan dienen deze waarden als toetsingskader;
- de momenten van maximale geurhinder die per etmaal kunnen optreden met daarbij een inschatting van de maximale geurniveaus die zich voor kunnen doen;
- ga in op hoeveelheid en op de keuze van het soort voer (zoals natte of droge bijproducten) en de gevolgen hiervan op de geuruitstoot.

5.4 Luchtkwaliteit

5.4.1 Fijn stof

Beschrijf in het MER op kwantitatieve wijze:

- de achtergrondconcentratie in de directe omgeving van het bedrijf¹²;
- de grootte en verandering van de stofemissies door het initiatief, inclusief verkeersbewegingen;
- de bijdrage van de stofemissies aan de fijn stof (PM₁₀) concentraties in de lucht in de omgeving van het bedrijf, beginnende op de grens van de inrichting;
- en in het geval overschrijding van de grenswaarden optreedt, de mogelijke maatregelen om de stofemissies te reduceren zodat ze voldoen aan de eisen zoals gesteld in Blk 2005.

Toets, indien uit deze beschrijving niet met zekerheid kan worden uitgesloten dat de normen uit Blk 2005 overschreden zullen worden, de luchtkwaliteitsconcentraties die optreden door het voornemen en de resp. alternatieven daarvoor aan de normen uit het Besluit luchtkwaliteit 2005 (Blk 2005). Beschrijf daartoe:

- de ligging en grootte (in ha) van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de hoeveelheid woningen en andere bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden¹³;
- de mate van overschrijding van grenswaarden ter hoogte van woningen en andere bestemmingen.

Een modelberekening op basis van een verspreidingsmodel is nodig voor de toetsing aan de eisen van het Blk 2005. Deze berekeningen moeten worden uitgevoerd conform het Meet- en rekenvoorschrift Bevoegdheden Luchtkwaliteit van het Ministerie voor Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM, oktober 2006). Aannemelijk moet worden gemaakt dat het project realiseerbaar is binnen de eisen van het Blk 2005.

¹² De Commissie adviseert om hierbij gebruik te maken van de berekende achtergrond concentratiekaarten van het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP).

¹³ Deze informatie is niet relevant voor de toetsing aan de grenswaarden en plandrempels uit het Blk 2005. Deze gelden immers voor de buitenlucht in zijn algemeenheid (m.u.v. arbeidsplaatsen, waarop de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing is). Voor het verkrijgen van inzicht in de mogelijke gezondheidseffecten acht de Commissie het echter van belang ook inzicht te geven in de mate van blootstelling van de bevolking. Gevoelige bestemmingen zijn woningen, scholen, ziekenhuizen, scholen, speeltuinen en sportvelden.

5.5 Overige aspecten

5.5.1 Geluid en verkeer

Breng in het MER de geluidseffecten van het voornemen en het MMA/alternatieven in beeld, en geef aan in welke mate dit gevolgen voor de omgeving heeft. Ga daarbij minimaal in op:

- de geluidsemissies voor de dag-, avond-, en nachtperiode, voor:
 - de geluidsproductie van ventilatoren, luchtwasser en de voerinstallaties;
 - een regelmatige afwijking van de representatieve bedrijfssituatie (zoals bijvoorbeeld het laden of lossen van varkens;
 - incidentele bedrijfssituaties. Geef aan hoe vaak deze laatste zich voor kunnen doen;
- in welke mate de geluidsemissies hinder kunnen veroorzaken, vooral waar de emissies boven de richtwaarden (kunnen) uitkomen;
- de geluidsemissie uit overige installaties.

Beschrijf in het MER tevens welke transporten worden verwacht alsmede de gebruikelijke routes van en naar het bedrijf¹⁴. Maak daarin onderscheid in de reguliere bedrijfsvoering, maar benoem ook de transportbewegingen tijdens piekmomenten.

5.5.2 Energie

Geef in het MER de energiehuishouding voor het voorkeursalternatief en het MMA in hoofdlijnen weer, bijvoorbeeld in de vorm van stroom- en gasverbruik per dier.

Beschrijf de ambitie op het gebied van energiebesparing en beschrijf indien aan de orde de te nemen energiebesparende maatregelen. Geef daarbij aan welke energiebesparing wordt verwacht.

5.5.3 Veiligheid

Ga in de beschrijving van de veiligheid in op de opslag en verwerking van zuur, waarbij de speciale opslagvoorzieningen van het zuur en de opslag en verwerking van het spuiwater (de wijze van verwerking/afvoer en de hoeveelheid water) ten behoeve van de chemische luchtwassers wordt behandeld.

5.5.4 Calamiteiten

Geef zo goed mogelijk de kans weer op, en de aard van, calamiteiten en storingen die tot milieu- of dierenwelzijnsproblemen kunnen leiden. Beschrijf ook de te nemen maatregelen om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken. Geef aan welke situatie er ontstaat wanneer, bijvoorbeeld ten gevolge van Veewetziekten, een vervoersbod wordt ingesteld en welke maatregelen worden genomen om binnen het bedrijf dieropvang te realiseren. Geef hierbij aan welke milieueffecten dergelijke maatregelen met zich meebrengen.

¹⁴ Inspraakreacties nummers 3 en 8 handelen over de vervoersactiviteiten, zoals intensiteit en de te nemen routes i.v.m. smalle wegen en dorpskernen.

5.5.5 Water

Breng de effecten van het voornemen op het watersysteem in beeld. Besteed daarbij aandacht aan:

- de afvoer (en eventuele opslag) van hemelwater en de maatregelen die zullen worden genomen om er voor te zorgen dat afstromend hemelwater schoon blijft¹⁵;

Geef in dit verband ook aan hoe en hoeveel drinkwater via een eigen bron wordt gewonnen en wat dit betekent voor wateronttrekking.

5.5.6 Natuur

In paragraaf 5.1 en 5.2 wordt reeds naar informatie gevraagd met betrekking tot natuur. Met name de informatie in paragraaf 5.2 dient ook gebruikt te worden bij de afweging die in subparagraaf 5.5.6 wordt gevraagd.

Gebiedsbescherming

Beschrijf de mogelijke invloed van de activiteit op de beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebied De Dollard, en de EHS. Het bedrijf kan invloed hebben op een kwetsbaar gebied ook al is het hierin niet gelegen of is het er niet direct naast gelegen (externe werking). Maak onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef hiervan de status aan, evenals de voor het gebied geldende instandhoudingsdoelstellingen dan wel ontwikkelingsdoelstellingen. Mocht op grond van objectieve gegevens niet uit te sluiten zijn dat significante gevolgen op het Natura 2000-gebied mogelijk zijn, dan is ook een passende beoordeling nodig op grond van de Natuurbeschermingswetgeving¹⁶.

Soortenbescherming

Op grond van de Flora- en faunawet (Ffw) is een aantal planten- en diersoorten beschermd. Ga na of de activiteit zal leiden tot in de Ffw genoemde verboden gedragingen. Indien dat het geval is, zal een ontheffing op grond van artikel 75 Ffw moeten worden aangevraagd. Er dient een inventarisatie van de ruimtelijke verspreiding van alle in het studiegebied voorkomende relevante soorten te worden gemaakt¹⁷. Afhankelijk van de conclusie is er mogelijk een ontheffingsverzoek noodzakelijk.

In het MER kan worden volstaan met het aangeven van de gevolgen voor de doelsoorten van het natuurbeleid, of een gemotiveerde selectie van de belangrijkste voorkomende soorten. Besteed daarbij ook aandacht aan mogelijke mitigerende maatregelen. De Commissie geeft in overweging om ook de informatie die benodigd is voor een ontheffing op grond van artikel 75 van de Ffw gelijktijdig met het MER te verkrijgen en te presenteren. Dit is niet verplicht, maar biedt de initiatiefnemer de mogelijkheid om ook deze informatie door de Commissie te laten toetsen op methodische juistheid, alsmede te laten beoordelen of de uitkomsten plausibel zijn.

¹⁵ Inspraakreactie nr. 3 vraagt hoe voorkomen wordt dat mest op het erf met het regenwater in de omliggende bermen, grond of sloot belandt a.g.v. laden en lossen van varkens.

¹⁶ Provincie Groningen wijst in haar inspraakreactie nr. 1 erop dat initiatiefnemer dient na te gaan of volstaan kan worden met een “verslechterings- en verstoringstoets” dan wel dat een zogenaamde “passende beoordeling” noodzakelijk is.

¹⁷ Volgens inspraakreactie 4 komen in de Carel Coenraadpolder de grauwe kiekendief en de veldruit voor. Eveneens wordt in dezelfde inspraakreactie melding gemaakt van de aanwezigheid van de kwartelkoning en de zeearend. Op de dijken en in de bermen groeit doornzaad en wilde gerst.

5.5.7 **Landschap en Cultuurhistorie**

Geef in het MER aan of er hoge archeologische verwachtingswaarden zijn. Indien deze zich voordoen dan dient een veldonderzoek te worden uitgevoerd. Neem tevens in het MER een beschrijving op van cultuurhistorische waarden en landschapselementen¹⁸. Beschrijf indien aanwezig hoe effecten op archeologische resten, cultuurhistorische en landschapselementen en karakteristieke landschappen voorkomen of beperkt zullen worden¹⁹.

Geef in het MER aan hoe de nieuwe inrichting optimaal landschappelijk kan worden ingepast. Breng kwalitatief in beeld welke gevolgen het voornemen (wellicht ook in cumulatie met andere ontwikkelingen) op de toeristische aspecten in het gebied heeft²⁰. Geadviseerd wordt in het MER een visualisatie van het toekomstige bedrijf op te nemen.

6. **VORM EN PRESENTATIE**

Geadviseerd wordt om in één visueel toegankelijk overzicht de beoordeling van de alternatieven op de meest onderscheidende effecten te verwerken. Dit betekent dat het MER helder en gestructureerd moet zijn zodat de milieuinformatie goed is terug te vinden. Daarmee wordt de onderlinge vergelijking vergemakkelijkt. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Bij de vergelijking moeten de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Voor het MER wordt verder aanbevolen om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda toe te voegen. Op de kaarten moet de ligging en afstand tot kwetsbare natuurgebieden en objecten voor het verblijf van mensen (gevoelig voor geur, geluid etc.) goed worden aangegeven.

¹⁸ Hierbij kan gebruik worden gemaakt van gegevens van het Ministerie van OCW, meer in het bijzonder de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM) en -indien beschikbaar- provinciale bronnen, zoals bijvoorbeeld een cultuurhistorische waardenkaart.

¹⁹ In antwoord op het verzoek van het college van B & W van Reiderland (inspraakreactie nr. 2) heeft RACM geantwoord dat het plan vanuit het oogpunt van cultuurhistorische waarden op rijksniveau geen aanleiding geeft tot het maken van opmerkingen.

²⁰ In de inspraakreacties nummers 3, 6 en 7 wordt gewezen op de toeristische aspecten als gevolg van grootschalige varkenshouders in het gebied.

7. OVERIGE PUNTEN

Evaluatieprogramma

Het bevoegd gezag moet bij het besluit over de milieuvergunning aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek gegeven wordt, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

Voor de onderdelen 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Varkenshouderij Huisman te Finsterwolde

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 30 januari 2007 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen



GEMEENTE REIDERLAND

ROZENSTRAAT 2
POSTBUS 3
9686 ZG BEERTA
TEL (0597) 59 66 00
FAX (0597) 33 20 58

www.reiderland.nl
info@reiderland.nl
bankrekeningnr. 28.50.00.764

Commissie voor de milieu-effectrapportage	
ingekomen op:	11 FEB. 2007
nummer:	
dossier:	1873-1 en 2
kopie naar:	LU

6x

Commissie voor de
Milieueffectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

UW BRIEF VAN :
UW KENMERK :

BEERTA , 30 januari 2007
ONDERWERP: Startnotitie Mer

ONS BESLUIT D.D. :
ONS KENMERK : GZ/WM/2006-2843
BEHANDELD DOOR : W. Manenschijn
TELEFOON : (0597) 59 66 00
VERZONDEN: 31 JAN 2007

Geachte heer/mevrouw,

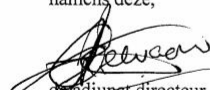
Op 21 november 2006 is bij ons een startnotitie voor een Milieu effect rapportage binnengekomen. Deze is ingediend door de heer E. Huisman voor het oprichten van een vleesvarkenshouderij. Het betreft een varkensstal van 9000 plaatsen. De startnotitie is bijgevoegd.

Ingevolge artikel 7.14 van de Wet milieubeheer stellen wij u tot 12 april 2007 in de gelegenheid om ons advies te geven over de op te stellen richtlijnen voor de inhoud van de Milieu effect rapportage.

Indien u vragen heeft dan kunt u contact opnemen met mw. W. Manenschijn via het e-mail adres: w.manenschijn@ogron.nl of telefoonnummer (0597) 59 66 00.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Reiderland,
namens deze,


adjunct directeur,
dhr. J.B. Zeevaart

Bijlage: Startnotitie Mer

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in "Het Streekblad" d.d. 7 februari 2007

<p>afspraken</p> <p>Afspraken met de leden van het college van burgemeester en wethouders kunnen worden gemaakt op alle werkdagen via mevrouw G.H. Hilbrands van Interns Zaken.</p>	<p>Beerta. De inspraakreacties worden door de gemeente verzameld en voorgelegd aan de Commissie voor de milieueffectrapportage die adviesrichtlijnen voor het MER opstelt. De gemeenteraad stelt uiteindelijk de richtlijnen voor het MER definitief vast. In de richtlijnen staat aangegeven waaraan in het MER aandacht moet worden besteed. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de eenheid gebieds-aken, tel. 0597-596600.</p>
<p>openbare verlichting</p> <p>Klachten met betrekking tot de openbare verlichting moeten in eerste instantie worden doorgegeven aan Essent, tel. 0800-300112 (gratis). Tevens bestaat de mogelijkheid die klachten tijdens kantooruren ook door te geven aan de gemeente en wel bij Openbare Werken.</p>	
<p>Inspraak startnotitie mer</p> <p>Inspraak startnotitie milieueffectrapportage ten behoeve van een op te richten vleesvarkenshouderij op het perceel Carel Coenraadspolder 1 te Finsterwolde</p> <p>Het college van burgemeester en wethouders van Reiderland maken ingevolge artikel 7.12 lid 4 van de Wet Milieubeheer bekend dat de startnotitie voor het opstellen van een milieueffectrapport (MER) voor het oprichten van een vleesvarkenshouderij op het perceel Carel Coenraadspolder 1 te Finsterwolde van 8 februari 2007 tot en met 22 maart 2007 ter inzage ligt.</p> <p>Het gaat hier om de oprichting van een varkenshouderij voor 9000 vleesvarkens, waarvoor een oprichtingsvergunning noodzakelijk is. Voor het opstellen van de oprichtingsvergunning wordt een milieueffectprocedure (m.e.r.) doorlopen.</p> <p>De procedure begint met de bekendmaking van de startnotitie. De startnotitie is ingediend door E. Huisman, Goldhorp 33 te Finsterwolde.</p> <p>De startnotitie kunt u inzien in het gemeentehuis Reiderland, Rozenstraat 2 te Beerta van 9.00 uur tot 17.00 uur en 's middags op afspraak.</p> <p>Iedereen kan tot en met 22 maart 2007 een inspraakreactie op de startnotitie geven, bijvoorbeeld over de onderwerpen die in het milieueffectrapport (MER) aan de orde moeten komen. Uw reactie kunt u versturen aan het College van B&W gemeente Reiderland, Postbus 3, 9686 ZG</p>	

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: dhr. E. Huisman

Bevoegd gezag: College van burgemeester en wethouders gemeente Reiderland

Besluit: vergunning Wet milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994:

Activiteit: oprichten van een varkenshouderij

Procedurale gegevens:

kennisgeving startnotitie: 8 februari 2007

richtlijnenadvies uitgebracht: 17 april 2007

Bijzonderheden:

De heer E. Huisman is voornemens een vleesvarkensbedrijf op te richten aan de Carel Coenraadpolder 1 te Finsterwolde. In de nieuwe situatie zullen nieuwe stallen worden gerealiseerd voor 9.000 vleesvarkens.

Hiervoor wordt bij het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Reiderland een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- de toekomstige ammoniakemissie en -depositie van het bedrijf en de gevolgen daarvan;
- de individuele bijdrage van het bedrijf aan de toekomstige geurhinder.
- de verandering in stofemissie en het effect ervan op de stofconcentratie in de omgeving.
- een zelfstandig leesbare samenvatting, die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming;
- voldoende onderbouwend kaartmateriaal, voorzien van een duidelijke schaal en legenda.

Samenstelling van de werkgroep:

Ir. S. Bokma

ing. H.J.M. Hendriks

Ir. N.G. Ketting (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:

ing. H.J.M. Hendriks

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum reactie	van persoon of instantie	plaats
1.	20070312	Provincie Groningen	Groningen
2.	20070312	Rijksdienst voor archeologie, cultuurlandschap en monumenten	Amersfoort
3.	20070306	Clara en René van Rijn	Finsterwolde
4.	20070308	G. Janssen	Finsterwolde
5.	20070322	Bond Heemschut	Groningen
6.	20070323	W. Schilhorn van Veen en TMT Schilhorn van Veen-Roelofs	Finsterwolde
7.	20070201	R.G. Clarenburg	Finsterwolde
8.	20070314	De Stichting Dorpsbelangen Finsterwolde	Finsterwolde

Alle bovengenoemde inspraakreacties zijn ontvangen door het bevoegd gezag dat ze op de navolgende datum(s) aan de Commissie ter beschikking heeft gesteld:

nrs. 1 t/m 6 op 20 maart 2007

nrs 7 t/m 8 op 27 maart 2007

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Varkenshouderij Huisman te Finsterwolde

De heer E. Huisman is voornemens een vleesvarkensbedrijf op te richten aan de Carel Coenraadpolder 1 te Finsterwolde. In de nieuwe situatie zullen nieuwe stallen worden gerealiseerd voor 9.000 vleesvarkens.

Hiervoor wordt bij het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Reiderland een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2069-3